

15 -ാം കേരള നിയമസഭ

16 -ാം സമ്മേളനം

നക്ഷത്ര ചിഹ്നം ഇല്ലാത്ത ചോദ്യം നം. 2006

04-02-2026 - ൽ മറുപടിയ്ക്ക്

പാലിന്റെ സംഭരണ വില വർദ്ധിപ്പിക്കാൻ നടപടി

ചോദ്യം		ഉത്തരം	
ശ്രീ. നജീബ് കാന്തപുരം		ശ്രീമതി ജെ. ചിഞ്ചുറാണി (മുഗസംരക്ഷണ-ക്ഷീരവികസന വകുപ്പ് മന്ത്രി)	
(എ)	പാലിന്റെ ഉൽപ്പാദനച്ചെലവ് വർദ്ധിച്ചിട്ടും സംഭരണ വിലയിൽ ആനുപാതികമായ വർധനവ് നൽകാത്തതിനാൽ കർഷകർ ഈ മേഖല ഉപേക്ഷിക്കുന്ന സാഹചര്യം സർക്കാരിന്റെ ശ്രദ്ധയിൽപ്പെട്ടിട്ടുണ്ടോ; വിശദമാക്കാമോ;	(എ)	ശ്രദ്ധയിൽപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. - നിലവിൽ ഇൻഡ്യയിൽ പാലിന് ഏറ്റവും ഉയർന്ന വില നൽകുന്ന സംസ്ഥാനം കേരളമാണ്. ശരാശരി 43.5/- രൂപ ഒരു ലിറ്റർ പാലിന് വിലയായി കർഷകർക്ക് നൽകുന്നുണ്ട്. - ഉൽപ്പാദന ചെലവ് വർദ്ധനയനുസരിച്ച് ക്ഷീരസംഘങ്ങളിൽ സംഭരിക്കുന്ന പാലിന് വില വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നത് സംബന്ധിച്ച തീരുമാനം എടുക്കേണ്ടത് മിൽമയാണ്. - പരമ്പരാഗത കർഷകരുടെ കൊഴിഞ്ഞുപോക്ക് കാണപ്പെടുന്നുണ്ടെങ്കിലും വ്യവസായികാടിസ്ഥാനത്തിൽ ഫാം നടത്തുന്നവരും സംരംഭകരും കൂടുതലായി ഈ രംഗത്തേയ്ക്ക് കടന്നു വരുന്നുണ്ട്. - സംസ്ഥാനത്തെ പാൽ ഉൽപ്പാദനത്തിലും ക്ഷീരസംഘങ്ങൾ വഴിയുള്ള പാൽ സംഭരണത്തിലും വർദ്ധനവാണ് ഇക്കാലത്ത് രേഖപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ളത്. പാലിന് കിട്ടുന്ന വിലയുടെ ഭൂരിഭാഗവും കർഷകർ ചെലവിടുന്നത് കാലികളുടെ തീറ്റച്ചെലവിനു വേണ്ടിയാണ്, കർഷകരുടെ വർദ്ധിച്ചുവരുന്ന ഈ ഉൽപ്പാദനച്ചെലവിൽ നിന്നും ആശ്വാസമായി സംഘങ്ങൾ വഴി കുറഞ്ഞ വിലയ്ക്ക് പൂർണ്ണ ചോളത്തണ്ടുമെല്ലാം എത്തിച്ചുകൊണ്ടും, വർഷം മുഴുവനും കാലിത്തീറ്റയ്ക്ക് സബ്സിഡി അനുവദിച്ചുകൊണ്ടും മിൽമ പരമാവധി ക്ഷീരകർഷകരെ സഹായിച്ചുപോരുന്നുണ്ട്.
(ബി)	പാലിന്റെ സംഭരണ വില വർദ്ധിപ്പിക്കാത്തത് മൂലം ക്ഷീര കർഷകർ നേരിടുന്ന പ്രതിസന്ധി പരിഹരിക്കുന്നതിന് സ്വീകരിച്ച നടപടികൾ എന്തെല്ലാം; വ്യക്തമാക്കുമോ;	(ബി)	ക്ഷീരവികസന വകുപ്പ് വിവിധ ധനസഹായ പദ്ധതികളിലൂടെ ക്ഷീരകർഷകർക്ക് പരമാവധി ധനസഹായം നൽകുന്നുണ്ട്. കർഷകർക്ക് പാൽ വിലയ്ക്ക് പുറമെ മിൽക്ക്

ഇൻസെന്റീവായും, കാലിത്തീറ്റ സബ്സിഡി പദ്ധതികളായും കർഷകർ നേരിടുന്ന അധിക ഉൽപ്പാദന ചെലവ് ലഘൂകരിക്കുന്നതിന് ഗവണ്മെന്റുകൾ നൽകി വരുന്നുണ്ട്.

പാലിന്റെ സംഭരണവില വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതു സംബന്ധിച്ച അനുകൂല തീരുമാനം 2026 - ൽ തന്നെ കൈക്കൊള്ളുന്നതിനുള്ള നടപടികൾ മിതമായി പുരോഗമിച്ചു വരുന്നു. ഉൽപ്പാദനച്ചെലവിനാൽ ക്ഷീരകർഷകർ നേരിടുന്ന പ്രതിസന്ധികൾ പരിഹരിക്കുന്നതിന് ചുവടെ പറയുന്ന പ്രവർത്തനങ്ങൾ മിതമായി നടത്തി വരുന്നു.

- കർഷകരുടെ ഉൽപ്പാദനച്ചെലവ് കുറയ്ക്കുന്നതിലേക്കായി വർഷത്തിലുടനീളം (12 മാസവും) ഫെഡറേഷനും മേഖല യൂണിയനുകളും ചേർന്ന് കാലിത്തീറ്റയ്ക്ക് സബ്സിഡി അനുവദിച്ചിട്ടുണ്ട്. കാലിത്തീറ്റ സബ്സിഡിയായി ഫെഡറേഷൻ നൽകിയ 11.95 കോടി രൂപ ഉൾപ്പെടെ മൊത്തത്തിൽ 30.18 കോടി രൂപ ഇക്കഴിഞ്ഞ സാമ്പത്തിക വർഷം ചെലവഴിച്ചിട്ടുണ്ട്.
- കർഷകർക്ക് അധിക പാൽവിലയായിട്ടു മാത്രം 157.99 കോടി രൂപയാണ് കഴിഞ്ഞ സാമ്പത്തികവർഷം മിതമായി മേഖല യൂണിയനുകൾ ക്ഷീരകർഷകർക്ക് നൽകിയിട്ടുള്ളത്.
- മേഖല യൂണിയനുകൾ നൽകിവരുന്ന സബ്സിഡിക്ക് പുറമെ ഫെഡറേഷനും മിതമായി ഗോമതി ഗോൾഡ് കാലിത്തീറ്റ ചാക്ക് ഒന്നിന് 100 രൂപ സബ്സിഡി നൽകി വരുന്നുണ്ട്.
- ഉൽപ്പാദനോപാധികളും തൊഴുത്ത് നിർമ്മാണത്തിനുള്ള സഹായങ്ങൾ, കൃത്രിമ ബീജധാന സഹായം തുടങ്ങിയവ.
- കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനം മൂലമുണ്ടാകുന്ന ഉൽപ്പാദനക്കുറവിനാൽ ഉണ്ടാകുന്ന സാമ്പത്തിക നഷ്ടം പരിഹരിക്കുന്നതിനായി കാലാവസ്ഥാ അധിഷ്ഠിത ഇൻഷുറൻസ് പദ്ധതി.
- ക്ഷീരകർഷകർക്കായി ക്ഷീരവികസന വകുപ്പ് നടപ്പിലാക്കി വരുന്ന ക്ഷീരസാന്ത്വനം പദ്ധതിയിലേക്ക് മിതമായ വിഹിതമായി 600 രൂപ.

മൂന്നു മേഖലയൂണിയനുകളും പൊതുവായി നൽകുന്ന മേൽപ്പറഞ്ഞ ആനുകൂല്യങ്ങൾക്ക് പുറമെ അതാത് മേഖലയൂണിയൻ പരിധിയിൽവരുന്ന

ക്ഷീരകർഷകർക്കായി യൂണിയനുകൾ നൽകുന്ന ചുവടെ പറയുന്ന പ്രവർത്തനങ്ങളും നടത്തി വരുന്നു. ഈ ആനുകൂല്യങ്ങൾ അതാത് മേഖലാ യൂണിയൻ പരിധിയിൽ വരുന്ന ക്ഷീരകർഷകർക്കായിരിക്കും ലഭിക്കുക.

തീരുവനന്തപുരം മേഖലാ യൂണിയൻ

- കന്നുകാലി ഇൻഷുറൻസ് സബ്സിഡി, ഇൻസെമിനേഷൻ സബ്സിഡി, കന്നുകാലി വായ്പാ പലിശ സബ്സിഡി എന്നീ സബ്സിഡി സ്കീമുകൾ.
- വികേന്ദ്രീകൃത മൃഗചികിത്സാ യൂണിറ്റ് സഹായം, മൊബൈൽ വെറ്ററിനറി യൂണിറ്റ്, ഫസ്റ്റ് എയിഡ് മെഡിസിനുകൾ തുടങ്ങിയ മൃഗചികിത്സാ സഹായങ്ങൾ.
- കിടാരി ദത്തെടുക്കൽ പദ്ധതി
- കിടാരികളെ വാങ്ങുന്നതിന് പലിശ രഹിത വായ്പ അനുവദിക്കുന്ന റിവോൾവിംഗ് ഫണ്ട് സ്കീം.
- അന്യ സംസ്ഥാനങ്ങളിൽ നിന്നും കന്നുകാലികളെ കൊണ്ടു വരുന്നതിന് ക്ഷീരകർഷകർക്ക് ധനസഹായം നൽകുന്നു.
- അംഗസംഘങ്ങളിലെ ക്ഷീരകർഷകർ മരണപ്പെടുമ്പോൾ നിയമാനുസൃത അനന്തരാവകാശിക്ക് മരണാനന്തര ധനസഹായം
- അംഗസംഘങ്ങളിലെ സജീവാംഗങ്ങളുടെ മക്കൾക്ക് വിദ്യാഭ്യാസ സ്കോളർഷിപ്പ്
- ക്ഷീരകർഷകരുടെ പെൺമക്കളുടെ വിവാഹ ചെലവുകൾക്കായുള്ള ധനസഹായം നൽകുന്ന ക്ഷീര സുമംഗലി പദ്ധതി.
- ക്ഷീരകർഷകരുടെ പെൺമക്കൾക്ക് സാമ്പത്തിക ഭദ്രത ഉറപ്പുവരുത്തുന്നതിനായി, പെൺകുട്ടികളുടെ പേരിൽ സേവിങ്സ് ഡെപ്പോസിറ്റ് ചെയ്യുന്ന ക്ഷീര സൗഭാഗ്യ പദ്ധതി.
- ക്ഷീരകർഷകർക്ക് മാതൃക രോഗങ്ങൾക്കുള്ള ചികിത്സാ ചെലവുകൾ/ അവയവം മാറ്റി വയ്ക്കൽ തുടങ്ങിയവയ്ക്കായി ധന സഹായം നൽകുന്ന സാന്ത്വന സ്പർശം പദ്ധതി.

മലബാർ മേഖലാ യൂണിയൻ

- ക്ഷീരകർഷകരായ അംഗങ്ങൾക്ക് ക്യാൻസർ, ഹൃദ്രോഗം, കരൾ രോഗം, വൃക്കരോഗം പോലുള്ള ഗുരുതരമായ അസുഖങ്ങൾക്കുള്ള ചികിത്സയ്ക്ക് വേണ്ടി 20,000/- രൂപ വരെ

ധനസഹായം നടപ്പിലാക്കുന്ന ക്ഷീര സമാശ്വാസം പദ്ധതി.

- സാമ്പത്തികമായി പിന്നോക്കം നിൽക്കുന്ന ക്ഷീര കർഷകർക്ക് വീട് വെയ്ക്കുന്നതിന് 5 ലക്ഷം രൂപ വരെ ധനസഹായം ലഭിക്കുന്നു. വിധവകളായ ക്ഷീരകർഷകർക്ക് മുൻഗണന നൽകുന്ന ക്ഷീര സദനം പദ്ധതി.
- ക്ഷീരകർഷകരായ അംഗങ്ങൾക്ക് കരൾ, കിഡ്നി, ഹൃദയം തുടങ്ങിയ അവയവങ്ങൾ മാറ്റി വെയ്ക്കുന്ന ശസ്ത്രക്രിയയ്ക്കായി 50,000 രൂപ ധനസഹായം നൽകുന്നു.
- ക്ഷീരകർഷകരായ അംഗങ്ങൾക്ക് കൈകാലുകൾ മുറിച്ചുമാറ്റൽ ശസ്ത്രക്രിയയ്ക്ക് 25,000 രൂപ ധനസഹായം നൽകുന്ന പദ്ധതി.
- വിധവകളായ ക്ഷീര കർഷകരുടെ പെൺമക്കളുടെ വിവാഹത്തിന് വിവാഹ സമ്മാനമായി 50,000 രൂപ നൽകുന്ന ക്ഷീര സുമനസ്സ് പദ്ധതി.
- ക്ഷീര കർഷകരുടെ പെൺമക്കളുടെ വിവാഹത്തിന് 10,000 രൂപ വിവാഹ സമ്മാനം നൽകുന്ന ക്ഷീര സുമംഗലി പദ്ധതി.
- ക്ഷീര കർഷകരുടെ ഗവൺമെന്റ് കോളേജുകളിൽ പ്രൊഫഷണൽ ബിരുദം/ പ്രൊഫഷണൽ ബിരുദാനന്തര ബിരുദ കോഴ്സുകൾക്ക് പഠിക്കുന്ന മക്കൾക്ക് പഠനാവശ്യത്തിലേയ്ക്കായി ലാപ്ടോപ്പ് നൽകുന്നു.
- ക്ഷീര കർഷകരുടെ മക്കൾക്ക് State Veterinary Universities/ICAR Institutes/National Institutes എന്നിവിടങ്ങളിൽ വെറ്ററിനറി/ഡെയറി സയൻസ് കോഴ്സുകൾ പഠിക്കുന്നതിനായി ട്യൂഷൻ ഫീ ഇനത്തിൽ അടവാക്കുന്നതിന് ധനസഹായം നൽകുന്നു.
- പശുക്കളെ വാങ്ങുന്നതിനായി ലോൺ എടുത്തവർക്ക് മുൻ വർഷം പലിശ ഇനത്തിൽ ചിലവ് വന്ന തുക ഒരു പശുവിന് പരമാവധി 5,000 രൂപ എന്ന നിരക്കിൽ ഒരു കർഷകന് പരമാവധി രണ്ട് പശുക്കൾക്ക് 10,000 രൂപ വരെ ബാങ്ക് ലോൺ പലിശസബ്സിഡി നൽകുന്ന ധനരക്ഷാ പദ്ധതി.
- ക്ഷീര കർഷകർക്ക് പശുക്കളെ വാങ്ങുന്നതിനായി 20 മാസക്കാലം കൊണ്ട് തിരിച്ച് പിടിക്കും എന്ന വ്യവസ്ഥയിൽ, ഒരു സംഘത്തിലെ പരമാവധി രണ്ട് കർഷകർക്ക്

ഓരോ പശു വീതം, എന്ന തോതിൽ നിജപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ട് പശു ഒന്നിന് 50,000 രൂപ വീതം പലിശ രഹിത അഡ്വാൻസായി നൽകുന്ന പശുധൻ പദ്ധതി.

- ക്ഷീര കർഷകർക്ക് പശുക്കളെ വാങ്ങുന്നതിനായി പലിശ രഹിത വായ്പയായി 50,000 രൂപ വീതം പരമാവധി ഒരു സംഘത്തിലെ നാല് കർഷകർക്ക് അനുവദിക്കുന്ന ഫാസ്റ്റ് ട്രാക്ക് റിവോൾവിംഗ് ഫണ്ട് സ്കീം.
- ക്ഷീര കർഷകർക്ക് മക്കളുടെ വിവാഹം, ചികിത്സാ ആവശ്യവർദ്ധനവ്, വീട് നിർമ്മാണം, കാലിത്തൊഴുത്ത് നിർമ്മാണം, മക്കളുടെ വിദ്യാഭ്യാസ ചെലവ് എന്നീ അടിയന്തിര സാഹചര്യങ്ങളെ തരണം ചെയ്യുന്നതിന് ഒരു കർഷകന് പരമാവധി 50,000 രൂപ പലിശ രഹിത വായ്പ അനുവദിക്കുന്ന എക്സിജൻസി റിവോൾവിംഗ് ഫണ്ട് സ്കീം.
- ഇ.വി.എം മരുന്നുകൾ (എത്തനോ വെറ്ററിനറി മരുന്നുകൾ) ക്ഷീര സംഘങ്ങൾ വഴി കർഷകർക്ക് സബ്സിഡിയോടെ വിതരണം ചെയ്യുന്ന പദ്ധതി.
- വികേന്ദ്രീകൃത മൃഗചികിത്സ യൂണിറ്റുകൾ
- കൃത്രിമ ബീജാധാന കേന്ദ്രങ്ങൾ
- ഡിസീസ് കൺട്രോൾ ആൾട്ടർനേറ്റ് മെത്തേഡ്സ് പദ്ധതി :- ദേശീയ ക്ഷീര വികസന ബോർഡിന്റെ സാമ്പത്തിക സഹായത്തോടെ വയനാട് ജില്ലയിൽ നടത്തിവരുന്ന പദ്ധതിയാണ് ഡിസീസ് കൺട്രോൾ ആൾട്ടർനേറ്റ് മെത്തേഡ്സ് പദ്ധതി. ഈ പദ്ധതി വഴി അകിട്ടുവീക്കം പ്രാരംഭഘട്ടത്തിൽ തന്നെ കണ്ടെത്തുന്നതിനായി സി.എം.ടി പരിശോധന നടത്തി ഫലപ്രദമായി ചികിത്സിക്കുന്നതിനുള്ള മരുന്നുകൾ ക്ഷീര കർഷകർക്ക് നൽകുന്നുണ്ട്. കൂടാതെ പരമ്പരാഗത മൃഗ ചികിത്സാ മരുന്നുകളുടെ പ്രചരണം നടത്തുക വഴി കർഷകരുടെ ചികിത്സാ ചെലവ് കുറയ്ക്കുന്നതിനും പാലിന്റെ ഗുണമേന്മ ഉറപ്പ് വരുത്തുന്നതിനും സാധിക്കുന്നുണ്ട്. കൂടാതെ പാലിലെ ആന്റി ബയോട്ടിക് മരുന്നുകളുടെ അംശം, അഫ്ലാടോക്സിൻ അംശം, സൊമാറ്റിക് സെൽ അളവുകൾ എന്നിവ നൂതനമായ പരിശോധനാ ഉപകരണങ്ങളുടെ സഹായത്താൽ കണ്ടെത്തുകയും അവ നിയന്ത്രണത്തിനുള്ള നടപടികൾ

			സ്വീകരിക്കുകയും ആയതിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ പദ്ധതിയുടെ പുരോഗതി വിലയിരുത്തുകയും ചെയ്യുന്നുണ്ട്. എറണാകുളം മേഖലാ യൂണിയൻ • വികേന്ദ്രീകൃത മൂല ചികിത്സ യൂണിറ്റ് സഹായം. • കന്നുകാലി വായ്പപലിശ സബ്സിഡി. • കന്നുകാലി ഇൻഷുറൻസ് പ്രീമിയം സബ്സിഡി. • ഇൻഷുറൻസ് ഇല്ലാത്ത മരണപ്പെടുന്ന കാലികൾക്കുള്ള സാമ്പത്തിക സഹായം. • കുറവയത്ര സബ്സിഡി. • റബ്ബർമാറ്റ് സബ്സിഡി. • ചാഫ് കട്ടർ സബ്സിഡി • വീൽബാരോ സബ്സിഡി.
(സി)	അന്യ സംസ്ഥാനങ്ങളിൽ നിന്നുള്ള പാൽ, പാൽ ഉൽപ്പന്നങ്ങൾ എന്നിവ കേരള വിപണിയിൽ സജീവമാവുന്ന കാര്യം സർക്കാരിന്റെ ശ്രദ്ധയിൽപ്പെട്ടിട്ടുണ്ടോ; വിശദമാക്കാമോ;	(സി)	നിലവിൽ തുറന്ന വിപണിയായതിനാൽ തന്നെ എവിടെ ഉൽപാദിപ്പിക്കുന്ന ഉൽപ്പന്നങ്ങളും മറ്റ് എവിടെയും വിൽപന നടത്തുന്നതിന് സാധിക്കുന്നതാണ്. തദ്ദേശീയ ബ്രാൻഡുകളുടെ വിശ്വാസനീയത വർദ്ധിപ്പിച്ചും, ഗുണനിലവാരം ഉയർത്തിയും ഈയൊരു പ്രതിസന്ധി തരണം ചെയ്യുവാൻ സാധിക്കുന്നതാണ്. നിലവിൽ മലബാർ മേഖല യൂണിയൻ സംഭരിക്കുന്ന പാലിനാണ് ദേശീയതലത്തിൽ ഏറ്റവും ഉയർന്ന ഗുണനിലവാരം ഉള്ളതായി കണ്ടെത്തിയിരിക്കുന്നത്.
(ഡി)	ഇത്തരം കമ്പനികളുടെ കടന്നുകയറ്റം മൂലം മിൽമ ഉൽപ്പന്നങ്ങളുടെ വിൽപനയിൽ കുറവ് വന്നിട്ടുണ്ടോ; ഉണ്ടെങ്കിൽ മിൽമ ഉൽപ്പന്നങ്ങളുടെ വിൽപന വർദ്ധിപ്പിക്കുവാൻ സ്വീകരിച്ച നടപടികൾ എന്തെല്ലാം; വിശദമാക്കാമോ?	(ഡി)	ഇത്തരം കമ്പനികളുടെ കടന്നുകയറ്റം മൂലം മിൽമ ഉൽപ്പന്നങ്ങളുടെ വിൽപനയിൽ കുറവ് വന്നിട്ടില്ല എന്നു മാത്രമല്ല, മുൻ സാമ്പത്തിക വർഷത്തെ അപേക്ഷിച്ച് മിൽമ ഉൽപ്പന്നങ്ങളുടെ വിൽപനയിൽ ഏകദേശം 13 ശതമാനം വർദ്ധനവാണ് ഉണ്ടായിട്ടുള്ളത്. എല്ലാ മേഖലകളിലും നിലനിൽക്കുന്ന തരത്തിലുള്ള ആരോഗ്യകരമായ മത്സരം മാത്രമേ ഇവിടെയും സംഭവിക്കുന്നുള്ളൂ. ഉപഭോക്താക്കളുടെ മാറിവരുന്ന അഭിരുചികൾക്കനുസൃതമായ തലത്തിലുള്ള വ്യത്യസ്ത തരം മൂല്യവർദ്ധിത ഉൽപ്പന്നങ്ങൾ വിപണിയിലേക്ക് എത്തിച്ചുകൊണ്ട്, മത്സരാധിഷ്ഠിത കമ്പോളത്തിൽ മിൽമ മുന്നോട്ടുപോകുന്നു. തുടക്കകാലത്തിൽ പരസ്യമേഖലയിൽ മിൽമ അധികം ഊന്നൽ നൽകിയിരുന്നില്ല. എന്നാൽ മാറ്റുന്ന കാലത്തിനനുസരിച്ച്, ഉൽപ്പന്നങ്ങളെ കൂടുതൽ ഉപഭോക്താക്കളിലേക്ക് എത്തിക്കുന്നതിനായി മിൽമ പരസ്യത്തിലും ശ്രദ്ധ കേന്ദ്രീകരിക്കുന്നുണ്ട്.

		മിൽമ ബ്രാൻഡിന്റെ പരസ്യം, സെയിൽസ് പ്രമോഷൻ, മീഡിയ പ്രവർത്തനങ്ങൾ എന്നിവയുൾപ്പെടെയുള്ള എല്ലാ വിപണന ആശയവിനിമയ പ്രവർത്തനങ്ങളും (Brand Strategy Communication, Outdoor advertisement, Store design & visual merchandising and Public Relations) പ്രത്യേക ഏജൻസികൾ മുഖേന ഏകീകൃതവും ഘടനാപരവും സമന്വയിപ്പിച്ചതുമായ രീതിയിൽ ചെയ്തുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. മിൽമ ഉൽപ്പന്നങ്ങൾ ഗ്രാമപ്രദേശങ്ങളിൽ പോലും ലഭ്യമാക്കുക എന്ന ലക്ഷ്യത്തോടെ ഫെഡറേഷൻ തലത്തിൽ ഒരു സെയിൽസ് & ബിസിനസ് ഡെവലപ്മെന്റ് ടീം (എസ് & ബി ടീം) പ്രവർത്തിക്കുന്നു. കൂടാതെ റിലയൻസ്, ലുലു തുടങ്ങിയ ആധുനിക വ്യാപാര ശൃംഖലകൾ വഴിയുള്ള വിൽപ്പന മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിൽ ശ്രദ്ധ കേന്ദ്രീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഗൾഫ് രാജ്യങ്ങളിലേക്ക് മിൽമ ഉൽപ്പന്നങ്ങൾ കയറ്റുമതി ചെയ്യുന്നതിനായി ലുലു ഗ്രൂപ്പുമായി ഒരു ധാരണാപത്രം ഒപ്പുവയ്ക്കുകയും, ഉൽപ്പന്നങ്ങളുടെ കയറ്റുമതി പുരോഗമിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. സിഗ്നി, ഇൻസ്റ്റാമാർട്ട്, ഫ്ളിപ്കാർട്ട്, ആമസോൺ, റിലയൻസ് ജിയോ തുടങ്ങിയ ഓൺലൈൻ പ്ലാറ്റ്ഫോമുകൾ വഴി ഉൽപ്പന്നങ്ങൾ വിതരണം ചെയ്യുന്നതിനു പുറമേ, ബിഗ് ബാസ്കറ്റ്, ബ്ലിങ്കിറ്റ്, സെപ്റ്റോ എന്നിവയിലൂടെയും ഉൽപ്പന്നങ്ങളുടെ വിൽപ്പന നടത്തിവരുന്നു.
--	--	---

സെക്ഷൻ ഓഫീസർ